

Топ-теми:

- Арешт Єрмака
- Корупційна мафія Міндіна в Енергоатомі
- Напад Росії на Україну

НОВИНИ	КОНФЛІКТИ	ПОЗИЦІЯ	ДУМКА	ПОДІЇ	ВІЙНА	ВІДЕО	БЛОГИ
--------	-----------	---------	-------	-------	-------	-------	-------

Головна > Статті > Новини > Економіка > «Гнучкий стратегічний дороговказ» влади, який лякає

«Гнучкий стратегічний дороговказ» влади, який лякає

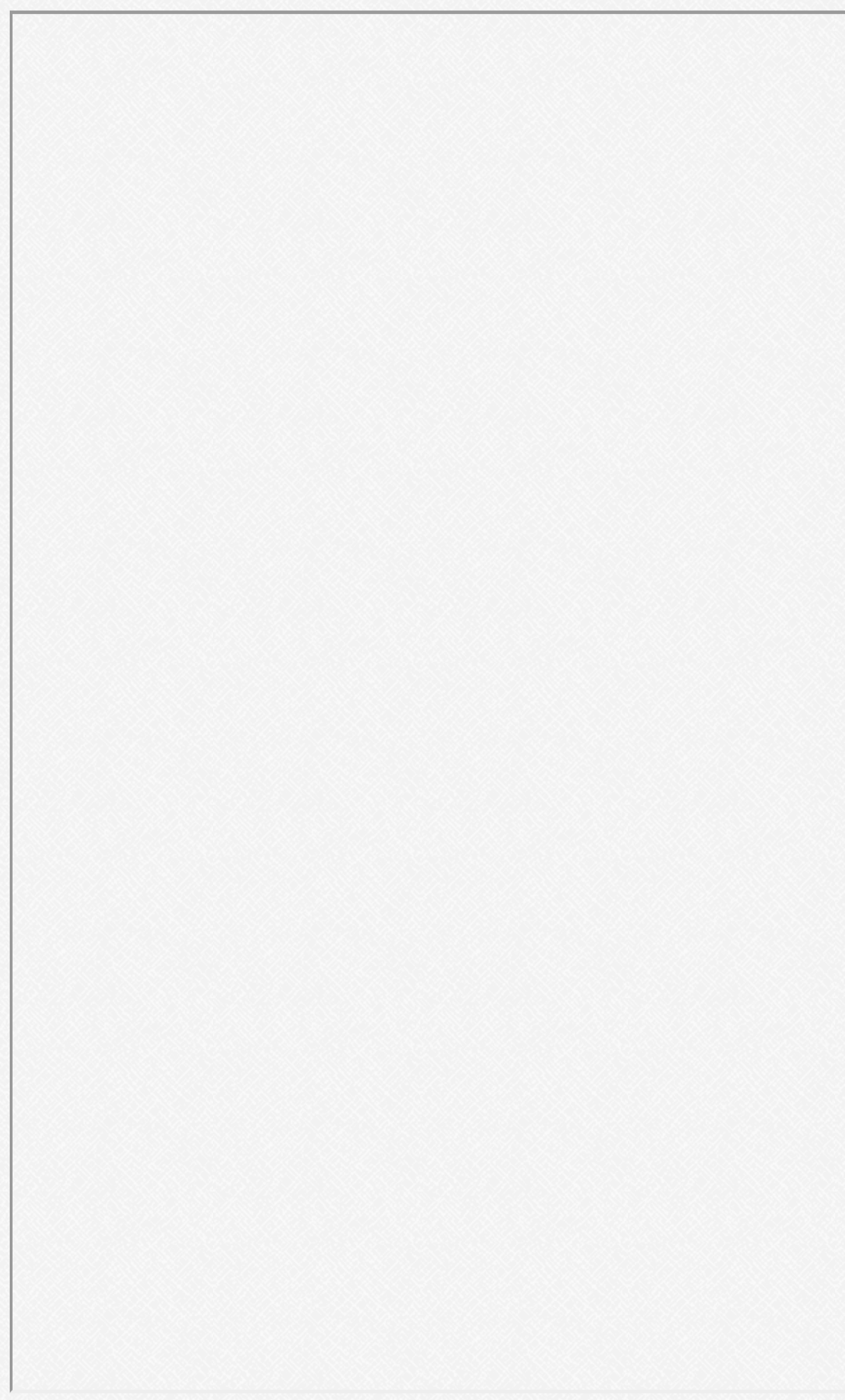
[Читати на руском](#)

«Гнучкий стратегічний дороговказ» влади, який лякає

Якщо влада все ж вирішила йти неочевидним шляхом фіскалізації заради зростання, то хочеться хоча б аргументи на користь цього вибору побачити.

Будь-які податкові зміни, не оформлені як проєкт закону про внесення змін до Податкового кодексу України, здебільшого навіть уваги не варті, винесені на розгляд парламенту — варті обговорення, прийняті зміни — варті хвилювання. Тож документ із назвою «стратегія» з індикаторами на кшталт «впродовж 2024–2030 рр.» не викликає хвилювання. А от розчарування — так. Бо йдеться про «Національну стратегію доходів» (документ), пише видання [ZNU.ua](#).

Дарма процес її підготовки супроводжувався такою інтригою: о, ви все побачите у стратегії; у стратегії будуть усі відповіді на запитання; наші західні партнери піт із чола не встигають утирати — допомагають нам її створювати; от буде стратегія — тоді заживемо!

Ця інтрига лише послила підсумкове розчарування.

Почнемо з того, що це не стратегія. Є підозри, що люди, які працювали над цим документом, не дуже розуміють, що таке стратегія взагалі. Ще є підозри, що західні партнери допомагали дуже спорадично і всього тексту взагалі не бачили. А якщо бачили, то, чорт забирай, аж цікаво, якою була їхня реакція.

Вочевидь, після оприлюднення доробку хтось таки натякнув Мінфіну, що документ не тягне, бо Мінфін буквально кинувся публічно виправдовуватися:

«Національна стратегія доходів — це рамковий документ, який виконує роль дороговказу для втілення реформ... При цьому вона є гнучким документом, який допускає коригування послідовності заходів і наповнення... є одним зі структурних маяків... враховує кроки, які Україна має пройти на шляху до європейської інтеграції...».

Щоб ви зрозуміли рівень неповаги до читачів, євроінтеграція у стратегії врахована у такий спосіб: «...буде відбудуватися згідно із Графіком виконання зобов'язань щодо вступу до ЄС, після його затвердження». І так після кожного «копіпасту» з євродиректив. Якщо європейські помічники працювали над цим документом не безоплатно, то хотілося б глянути на бюджет.

Те, що стратегія — «гнучкий дороговказ», лякає, бо виходить, що ми навіть не уявляємо, куди хотіли б прийти і в який бік зараз чалапаємо.

Переказати 147 сторінок двома абзацами не візьмуся, але основне ви точно [бачили в новинах](#): спрощена система оподаткування ускладниться, спрощенці 1-ї групи переведуть на ставку від обороту, ставка для спрощенців 3-ї групи прямуватиме до 18%, усі зарахування не на підприємницький рахунок оподатковуватимуть тими ж 18%, усіх загоняють у платники ПДВ, повернуть прогресивну шкалу ПДФО, запровадять «Мобільний антикорупційний центр»...

Щоб що?

Важко сказати... Єдина цифра, на яку ми можемо спертися, — це 27% зростання доходів у ВВП до 2030 року. Звідки, як і хто виколупав ці 27%, не знайти. У стратегічному документі нема стратегічних пояснень, є таблицка з прогнозними макроекономічними показниками від Мінекономіки, але до 2026 року, яка вочевидь не враховує заходів, пропонуваних Мінфіном. Практика давати два сценарії розвитку «з реформою» та «без реформи» до наших широт ще не дісталася. Отже, скільки насправді ми отримаємо в цифрах після реформи, невідомо, а бла-бла про «збільшення доходів бюджету на стійкій основі» непереконливе.

На превеликий жаль, стратегічні проблеми української економіки стратегія ігнорує.

Зменшення реального сектору економіки та регіональні викривлення — проблема. Скорочення кількості населення, брак робочої сили та кричущі проблеми ринку праці — проблема. Зростаючі дисбаланси у зовнішній торгівлі, де технологічний імпорту стабільно збільшується, а сировинний експорт повільно сповзає, — величезна проблема.

Усе перелічене напрям у впливає на здатність нашої економіки вийти з кризи. Все перелічене може і має коригуватися, крім іншого, податковою політикою і практично не згадане стратегією.

Показовою є частина, присвячена стимулам розвитку переробної промисловості. Нам у десятки тисячах знаків автори розказують, що знають про індустріальне відставання України, і планують оцінити ефективність наявних податкових стимулів розвитку переробки та пошукати шляхи їхньої модернізації. Десь, колись. У перспективі.

У теорії саме фіскальна політика може бути головним стимулом бізнес-активності та залучення інвестицій. Вона ж, дякуючи наявній спрощеній системі для мікробізнесу, повинна частково допомогти у вирішенні проблем на ринку праці. Вона ж має важелі для підвищення ступеня переробки та реінвестицій у технологічний розвиток.

Тільки для цього стратегія мала б містити заходи, сутнісно протилежні запропонованим. Виходити не з бажання витиснути останнє з тих, хто ще хоч якось борється у нашому реальному секторі, а відкрити вікно можливостей для розвитку існуючого і появи нового бізнесу. Наростити податкові збори не за рахунок підвищення ставок, а за рахунок збільшення як кількості платників, так і їхніх прибутків. Це, до речі, найбільш очевидний підхід.

Якщо ми все ж вирішили йти неочевидним шляхом фіскалізації заради зростання, то хочеться хоча б аргументи на користь його вибору побачити.

Чому, наприклад, ФОП 3-ї групи, яка зараз за кордоном, повернеться в Україну до ставки 18%, якщо вже зараз, у статусі біженки, вона може відкрити місцевий аналог ФОП зі ставкою в межах 10–15%?

Що робитимуть тисячі непрацевлаштованих українців, якщо навіть можливість заробітку «на прожиття» у форматі «купив-продав» у них заберуть?

Чому повальне набуття статусу «платник ПДВ» наблизить нас до ЄС, де чи не в кожній країні є стимулюючі ПДВ-пільги для дрібного бізнесу, аж до його відсутності (і в акцізах, між іншим, також)? Це виходить, що у країн ЄС потреби у стимульованні їхніх економік більші, ніж у нас? Нам не треба?

А як із концептуальним питанням про ефективність держави? Бо якщо ти хочеш податкове навантаження на рівні Норвегії, може, і державні послуги треба на такому ж рівні надавати?

Адже, здається, ми й зараз трохи переплачуємо. Від 64 до 75% опитаних довіряють професіоналізму та добросовістості Державної податкової служби, — запевняють нас автори стратегії, спираючись на дані проведеної ними ж опитування за гроші міжнародної технічної допомоги. Я за таке не платила б, вважаючи, що 57% скарг, які отримує Рада бізнес-омбудсмена, стосуються саме зловживань податківців.

Навіть найбільшоче питання останнього року — блокування податкових накладних — вирішується дуже мляво, а кількість блокувань, попри позитивну динаміку, досі в 3–4 рази (!) перевищує адекватний рівень. При цьому збільшується кількість скарг на перевірки, на надумані штрафи за використання податкових пільг, впроваджених на початку повномасштабного вторгнення, на санкції за неподачу знижених у ході бойових дій первинних документів. Усі ці скаргиники вклялися у ті 25%, які незадоволені роботою податківців? Та тільки блокування накладних досі зачіпає 28% усього реального сектору.

А як вам така інтерпретація результатів опитування, згаданого у стратегії: 8% респондентів вважають, що для отримання послуг ДПС доводиться вдаватися до корупційних дій завжди, а 28,2% — в окремих випадках, і це свідчить «про високий рівень сприйняття корупції серед населення». Якби ж то від послуг ДПС можна було б відмовитися, повірите, населення не чекало б жодної хвилини.

Усі ці маніпуляції приводять нас до такого висновку: стратегія не змінюватиме на краще не лише економіку та фіскальну політику, вона ще й якість роботи самих фіскалів не значепить. Не дивуйтеся, але ДПС уже «на шляху до ефективної антикорупційної діяльності та повного неприйняття до корупції у будь-яких її проваж». А іноземні інвестори, обираючи між Польщею та Україною, звісно, виберуть нас, бо сплять і бачать, як наші податківці їм в одному місяці заблокують сотню накладних, вляжуть необґрунтований штраф, а після судового рішення на користь платника тупо відмовляться його виконувати. Це ж інвестиційна мрія!

Однак передчасно панікувати не варто, бо наврод ж і творці стратегії тверезо оцінили власну здатність відкусити заявлений шмат реформ.

Усі зміни, що стосуються платників, неможливі без єдиної системи даних про тих такі платників, їхні рахунки та рух їхніх коштів. Причому знеособленої системи із кодуванням персональних даних (без краплі іронії дякуємо тут вимогам ЄС). І, відповідно, регламентованої процедури оперування цією системою даних. Її наразі не існує.

Впродовж 2024 року планують лише створити її концепцію. Ще рік піде на підготовку змін до законодавства та визначення адміністратора системи (навіть не знаю, хто ж це буде). Десь 2026-го візьмуться, власне, за створення самої бази даних. Причому сам факт її створення (а вона дійсно не зайва) не зобов'язує нас у подальшому приймати усі озвучені у стратегії податкові новації.

Сподіваємося, до цього моменту в країні знайдуться світлі голови, які запропонують дійсно стратегічні рішення, спрямовані на економічне зростання, покращення конкурентоспроможності України та її інвестиційну привабливість. І пам'ятаємо: часу для корисних змін у нас дедалі менше.

Теги: [Корупція](#) | [Корупція](#) | [Мінекономіки](#) | [Мінекономіки](#) | [ПДВ](#) | [НДС](#) | [НДПЛ](#) | [Євросоюз](#) | [Євросоюз](#) | [Мінфін](#) | [Мінфін](#) | [Податки](#) | [Україна](#) | [Україна](#)

Марія Войтенко
ОГЛЯДАЧ НОВИН

🕒 04 січня 2024 р., 13:49 🗣️ Переглядів: 2451

💬 Коментарі: 1

🖨️ Роздрукувати | ✉️ Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна	Новини	Конфлікти	Позиція	Думка	Події	Війна
Про нас Статті Архів Закони Контакти	Рейдерство Корупція Економіка Новини світу	Політика Корпоративні конфлікти Кримінал	Політика Коментарі Різне	Політика Економіка		
					Відео	Блоги